

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 6/2013-61

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. októbra 2013 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Milana Ľalíka, Lajosa Mészáros, Marianny Mochnáčovej a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval návrh JUDr. Štefana Harabina, predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zastúpeného JUDr. B. N., B., na obnovu konania vo veci disciplinárneho konania podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 74e ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a podľa § 120 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 92/2011 a takto

r o z h o d o l :

Návrh na obnovu konania **s a z a m i e t a .**

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 21. februára 2013 doručený návrh JUDr. Štefana Harabina, predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „predseda najvyššieho súdu“), na obnovu konania vo veci disciplinárneho konania podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa § 74e ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) a podľa § 120 ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. PL. ÚS 92/2011.

Predseda najvyššieho súdu v návrhu na obnovu konania uviedol:

«1. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky 18. novembra 2010 na Ústavný súd Slovenskej republiky iniciovala disciplinárne konanie voči navrhovateľovi JUDr. Štefanovi Harabinovi, predsedovi najvyššieho súdu na tom skutkovom základe, že tento v období júl – august 2010 štyrikrát zabránil skupine audítorov z ministerstva financií kontrolu na najvyššom súde, čo podľa nej bolo v rozpore s ústavným poriadkom Slovenskej republiky.

2. Ústavný súd 29. júna 2011 rozhodnutím sp. zn. PL. ÚS 92/2011, uznal navrhovateľa vinným zo spáchania závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. c/ zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, za čo mu uložil disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. b/ cit. zákona - zníženie funkčného platu počas 1 roka vo výške 70 %, čomu zodpovedala suma 51.299,96 EUR, ktorá bola následne zrazená.

3. Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu rozsudkom z 20. novembra 2012, k sťažnosti č. 58688/11, vyslovil, že označeným rozhodnutím ústavného súdu bol porušený čl. 6 ods. 1 Dohovoru v tom, že o disciplinárnom návrhu proti sťažovateľovi nebolo

rozhodnuté nestranným súdom, v dôsledku čoho zaviazal Slovenskú republiku vyplatiť sťažovateľovi 3000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 500 EUR z titulu náhrady trov konania v lehote do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Zvyšnú časť sťažnosti už neskúmal pre nadbytočnosť...

1. Z citovaného rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva záver, že napadnuté rozhodnutie ústavného súdu bolo porušením práva na spravodlivé prerokovanie veci pred nestranným súdom, ktoré je garantované jednak Dohovorom ako aj Ústavou Slovenskej republiky. To okrem v rozsudku vyslovenej sankcie vyvoláva aj ďalšie konsekvencie, a to:

a/ aj vznik procesnoprávneho nároku na obnovu konania pred ústavným súdom podľa § 31a zákona o ústavnom súde, v spojení s § 228 ods. 1 písm. d/ OSP, resp. § 394 ods. 1, 4 Tr. por. a zároveň

b/ pre navrhovateľa vznik hmotnoprávneho nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vo forme neoprávnene zrazenej sumy 51.299,96 EUR, plus ušlý zisk, náhrada trov konania a náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch - tento nárok si uplatním samostatným podaním.

2. Na tento procesný inštitút priamo odkazuje aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojom rozsudku v bode 178, keď uviedol: „V prípade porušenia článku 6 Dohovoru, by sa mal sťažovateľ v rozsahu, v akom je to možné, dostať do situácie v akej by bol, ak by požiadavky tohto článku boli rešpektované. Najvhodnejšia forma nápravy v prípadoch podobných predmetnému by mala byť obnova konania, ak bude o ňu požiadané, pred súdom spĺňajúcim požiadavku nestrannosti v zmysle článku 6.“ (Poznámka: t. j. konať a rozhodovať v pléne ústavného súdu, z ktorého by boli vylúčení sudcovia tohto súdu Juraj Horváth, Ladislav Orosz, Sergej Kohut, Milan Lálík a Lubomír Dobřík). Zákon o ústavnom súde umožňuje ústavnému súdu aplikovať, ak je to vhodné, OSP a Trestný poriadok, ktoré poskytujú možnosť obnovy konania, ak Súd v rozsudku dospeje k záveru, že rozhodnutie súdu alebo konanie, ktoré mu predchádzalo, bolo v rozpore so základnými ľudskými právami alebo slobodami účastníka konania...

3. Nie sama obnova konania je účelom obnoveného konania pred ústavným súdom, ale práve náprava chyby v predchádzajúcom konaní pred ústavným súdom, ktorého sa podľa Európskeho súdu pre ľudské práva dopustil ústavný súd. Obnovené konanie pred

ústavným súdom má smerovať k odstráneniu porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru ústavným súdom, teda tým súdom, ktorý tieto práva navrhovateľa porušil.

Podľa § 400 ods. 1 Tr. por. ak vyhovie súd návrhu na povolenie obnovy konania, zruší napadnuté rozhodnutie celkom alebo v časti, v ktorej je návrh dôvodný. Ak zruší čo i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad...»

Predseda najvyššieho súdu navrhol, aby ústavný súd rozhodol uznesením, že „*Obnova konania vedeného pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 92/2011, sa povoľuje a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2012, č. PL. ÚS 92/2011-173 sa zrušuje v celom rozsahu.*“.

Rozhodnutie pléna ústavného súdu vo veci disciplinárneho konania proti predsedovi najvyššieho súdu

Plénum ústavného súdu na verejnom zasadnutí 29. júna 2011 uznesením sp. zn. PL. ÚS 92/2011 rozhodlo vo veci disciplinárneho konania proti predsedovi najvyššieho súdu tak, že:

«1. Štefan Harabin, predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa § 129 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

j e v i n n ý

zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s poukazom na § 74e ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov spočívajúceho v pokračovaní v porušovaní povinností súdneho funkcionára napriek výzve na jeho odstránenie alebo takom porušovaní povinností súdneho funkcionára, ktoré vážne ohrozuje dôveryhodnosť a chod súdnictva,

na tom skutkovom základe,

že porušil povinnosti vykonávať svoju funkciu predsedu súdu svedomito, riadne a včas plniť svoje povinnosti orgánu riadenia a správy súdov vyplývajúce z § 42 ods. 2 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a z § 14 ods. 2 písm. a) v spojení s § 35d ods. 7 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že opakovane ako kontrolovaný subjekt neumožnil v dňoch 29. júla 2010, 2., 3. a 4. augusta 2010 audítorskej skupine Ministerstva financií Slovenskej republiky vykonať na Najvyššom súde Slovenskej republiky vládny audit zameraný na „overenie a hodnotenie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami, efektívnosti a účinnosti finančného riadenia a ďalších skutočností ustanovených osobitnými predpismi a nakladania s majetkom štátu, vrátane overenia splnenia prijatých opatrení na nápravu nedostatkov zistených vládny auditom č. MF/008382/2009-1431“.

2. Za konanie uvedené v bode 1 tohto rozhodnutia sa JUDr. Štefanovi Harabinovi ukladá disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to zníženie funkčného platu o 70 % na obdobie jedného roka.»

Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci sťažnosti predsedu najvyššieho súdu

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) v Štrasburgu 20. novembra 2012 rozsudkom k sťažnosti č. 58688/11 rozhodol, že:

„1. Vyhlasuje sťažnosť podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru týkajúcu sa sťažovateľovho práva na spravodlivé prerokovanie veci pred nestranným súdom za prijateľnú a zvyšok sťažnosti za neprijateľný;

2. Rozhoduje, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru v tom, že o disciplinárnom návrhu proti sťažovateľovi nebolo rozhodnuté nestranným súdom;

3. Rozhoduje, že nie je nevyhnutné samostatne preskúmať zvyšné námietky sťažovateľa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru;

4. Rozhoduje,

(a) že žalovaný štát je povinný vyplatiť sťažovateľovi v lehote troch mesiacov odo dňa, kedy rozsudok nadobudne právoplatnosť v súlade s článkom 44 ods. 2 Dohovoru nasledujúce čiastky:

(i) 3 000 EUR (tritisíc eur), spolu s akoukoľvek daňou, ktorou môže byť zaťažená z titulu nemajetkovej ujmy;

(ii) 500 EUR (päťsto eur), spolu s akoukoľvek daňou, ktorá môže byť vyrubená sťažovateľovi z titulu nákladov a výdavkov;

(b) že od uplynutia uvedených troch mesiacov až do vyplatenia budú k uvedeným sumám pripočítané úrok z omeškania vo výške zodpovedajúcej minimálnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky počas obdobia omeškania, zvýšenej o tri percentá;

5. Zamietá zvyšok sťažovateľovho nároku na spravodlivé zadosťučinenie. “

Európsky súd pre ľudské práva sa v bode č. 177 a č. 178 vyjadril k právnej možnosti riešenia zisteného porušenia čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), keď uviedol, že:

„177. Súd ďalej pripomína, že rozsudok, v ktorom konštatuje porušenie Dohovoru alebo jeho protokolov ukladá žalovanému štátu právnu povinnosť nielen vyplatiť dotknutým osobám sumy priznané ako spravodlivé zadosťučinenie, ale aj zvoliť všeobecné a/alebo, ak je to nevyhnutné, individuálne opatrenia, ktoré musia byť prijaté v jeho vnútroštátnom právnom poriadku za účelom skončenia porušenia konštatovaného Súdom a uskutočniť akúkoľvek možnú nápravu k jeho dôsledkom takým spôsobom, aby bola v takom rozsahu, v akom je to možné, obnovená situácia existujúca pred zisteným porušením (pozri *Lungoci proti Rumunsku*, č. 62710/00, ods. 55, 26. január 2006, spolu s ďalšími odkazmi).

178. V prípade porušenia článku 6 Dohovoru, by sa mal sťažovateľ v rozsahu, v akom je to možné, dostať do situácie v akej by bol, ak by požiadavky tohto článku boli rešpektované. Najvhodnejšia forma nápravy v prípadoch podobných predmetnému by mala byť obnova konania, ak bude o ňu požiadané, pred súdom spĺňajúcim požiadavku neustrannosti v zmysle článku 6. Súd poznamenáva v tomto ohľade, že ústava ani zákon o ústavnom súde z roku 1993 výslovne neposkytujú možnosť obnovy konania pred ústavným súdom. Zákon o ústavnom súde však umožňuje ústavnému súdu aplikovať, ak je to vhodné,

Občiansky súdny poriadok a Trestný poriadok, ktoré poskytujú možnosť obnovy konania, ak Súd v rozsudku dospeje k záveru, že rozhodnutie súdu alebo konanie, ktoré mu predchádzalo, bolo v rozpore so základnými ľudskými právami alebo slobodami účastníka konania (pozri Vojtěchová proti Slovenskej republike, č. 59102/08, ods. 23 a 27, 25. september 2012, a odsek 60 vyššie).“

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z povahy veci vyplýva, že pri predbežnom prerokovaní návrhu je ústavný súd povinný skúmať aj to, či sú splnené ďalšie zákonné podmienky na to, aby sa o návrhu mohlo konať.

V konaní podľa čl. 136 ods. 2 ústavy postupuje ústavný súd v zmysle čl. 140 ústavy predovšetkým podľa všeobecných ustanovení § 18 až § 36 zákona o ústavnom súde a podľa osobitných ustanovení § 74e zákona o ústavnom súde upravujúcich špecificky konanie o súlade právnych predpisov.

Podľa čl. 131 ods. 1 druhej vety ústavy sa plénum ústavného súdu uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne. Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov. Podľa § 4 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd je spôsobilý v pléne konať a uznávať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov. Podľa § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

Na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu konaného 29. októbra 2013 boli prítomní desiaty sudcovia. Za návrh alebo za protinávrh malo hlasovať minimálne 7 sudcov, ináč sa návrh zamietne. Na tomto rokovaní pléna sudca spravodajca oboznámil prítomných s obsahom návrhu a s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie pléna ústavného súdu.

Zároveň po uvedení východísk právnych záverov navrhol, aby plénum ústavného súdu rozhodlo tak, že:

„1. Obnovu konania vedeného Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 92/2011 p o v o ľ u j e .

2. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 92/2011 z 29. júna 2011 z r u š u j e .“

Pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu nezískal návrh nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých sudcov.

Vzhľadom na uvedené plénum ústavného súdu pri prerokovaní tejto veci návrh prednesený sudcom spravodajcom z procesných dôvodov zamietlo.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripájajú odlišné stanovisko sudcovia Ľubomír Dobřík, Milan Ľalík a Ivetta Macejková.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2013